

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI ĠENERALI (Is-Sitt Awla)

11 ta' Lulju 2019*

“Politika estera u ta' sigurtà komuni – Miżuri restrittivi meħuda fir-rigward tas-sitwazzjoni fl-Ukraina – Iffriżar ta' fondi – Lista tal-persuni, tal-entitajiet u tal-organi li għalihom japplika l-iffriżar ta' fondi u ta' riżorsi ekonomiċi – Żamma ta' isem ir-rikorrent fil-lista – Obbligu tal-Kunsill li jivverifika li d-deċiżjoni ta' awtorità ta' Stat terz ittiegħdet b'rispett tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva”

Fil-Kawża T-274/18,

Oleksandr Viktorovych Klymenko, residenti f'Moska (ir-Russja), irrappreżentat minn M. Phelippeau, avocat,

rikorrent,

vs

Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea, irrappreżentat minn A. Vitro u P. Mahnič, bħala aġenti,

konvenut,

li għandha bħala suġġett talba bbażata fuq l-Artikolu 263 TFUE u intiża għall-annullament tad-Deciżjoni tal-Kunsill (PESK) 2018/333 tal-5 ta' Marzu 2018 li temenda d-Deciżjoni 2014/119/PESK dwar miżuri restrittivi diretti kontra ċerti persuni, entitajiet u korpi fid-dawl tas-sitwazzjoni fl-Ukrajna (ĠU 2018, L 63, p. 48), u tar-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill (UE) 2018/326 tal-5 ta' Marzu 2018 li jimplimenta r-Regolament (UE) Nru 208/2014 dwar miżuri restrittivi diretti kontra ċerti persuni, entitajiet u korpi fid-dawl tas-sitwazzjoni fl-Ukrajna (ĠU 2018, L 63, p. 5), sa fejn isem ir-rikorrent inżamm fil-lista tal-persuni, tal-entitajiet u tal-organi li għalihom japplikaw dawn il-miżuri restrittivi,

IL-QORTI ĠENERALI (Is-Sitt Awla),

komposta minn G. Berardis (Relatur), President, D. Spielmann u Z. Csehi, Imħallfin,

Reġistratur: E. Coulon,

tagħti l-preżenti

* Lingwa tal-kawża: il-Franċiż.

Sentenza

Il-fatti li wasslu għall-kawża

- 1 Il-kawża ineżami taqa' fil-kuntest tal-miżuri restrittivi adottati fil-konfront ta' ċerti persuni, ta' ċerti entitajiet u ta' ċerti organi fid-dawl tas-sitwazzjoni fl-Ukraina, sussegwentement għar-ripressjoni tal-manifestazzjonijiet fil-pjazza tal-Indipendenza f'Kiev (l-Ukraina) fi Frar 2014.
- 2 Ir-rikorrent, Oleksandr Viktorovych Klymenko, okkupa l-funzjonijiet ta' Ministru għad-Dhul u għat-Taxxi tal-Ukraina.
- 3 Fil-5 ta' Marzu 2014, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea adotta d-Deċiżjoni 2014/119/PESK, dwar miżuri restrittivi diretti kontra ċerti persuni, entitajiet u korpi fid-dawl tas-sitwazzjoni fl-Ukraina (ĠU 2014, L 66, p. 26, rettifikasi fil-ĠU 2014, L 70, p. 35 u fil-ĠU 2014, L 350, p. 15). Fl-istess jum, il-Kunsill adotta r-Regolament (UE) Nru 208/2014, dwar miżuri restrittivi diretti kontra ċerti persuni, entitajiet u korpi fid-dawl tas-sitwazzjoni fl-Ukraina (ĠU 2014, L 66, p. 1, rettifikasi fil-ĠU 2014, L 70, p. 36, fil-ĠU 2014, L 294, p. 62, u fil-ĠU 2014, L 350, p. 15).
- 4 Il-premessi 1 u 2 tad-Deċiżjoni 2014/119 jispeċifikaw kif ġej:
 - “(1) Fl-20 ta' Frar 2014, il-Kunsill ikkundanna f'termini l-aktar qawwija kull użu tal-vjolenza fl-Ukraina. Huwa appella għal tmiem immedjat tal-vjolenza fl-Ukraina, u għar-rispett shiħ għad-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fundamentali. Huwa appella lill-Gvern tal-Ukraina sabiex jeżerċita trażżin massimu u lill-kapijiet tal-oppożizzjoni sabiex jiddisassocjaw ruħhom minn dawk li jirrikorru għal azzjoni radikali, inkluża l-vjolenza.
 - (2) Fit-3 ta' Marzu 2014, il-Kunsill qabel biex jiffoka miżuri restrittivi fuq l-iffriżar u rkupru ta' assi ta' persuni identifikati bħala responsabbli għall-misapproprjazzjoni ta' fondi tal-Istat tal-Ukraina u persuni responsabbli għall-ksur tad-drittijiet tal-bniedem, bil-għan tal-konsolidazzjoni u s-sostenn tal-istat ta' dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem fl-Ukraina.”
- 5 L-Artikolu 1(1) u (2) tad-Deċiżjoni 2014/119 jipprovdi kif ġej:
 - “1. Il-fondi u r-riżorsi ekonomiċi kollha li jappartjenu, huma proprjetà ta', miżmuma jew ikkontrollati mill-persuni li ġew identifikati bħala responsabbli għall-misapproprjazzjoni ta' fondi tal-Istat tal-Ukraina u persuni responsabbli għall-ksur tad-drittijiet tal-bniedem fl-Ukraina, u persuni fiżiċi jew ġuridiċi, entitajiet jew korpi assoċjati magħhom, kif elenkati fl-Anness, għandhom jiġu ffrizati.
 2. L-ebda fond jew riżors ekonomiku ma għandu jsir disponibbli, direttament jew indirettament, lil jew għal benefiċċju ta' persuni fiżiċi jew ġuridiċi, entitajiet jew korpi elenkati fl-Anness.”
- 6 Il-modalitajiet ta' dan l-iffriżar ta' fondi huma ddefiniti fl-Artikolu 1(3) sa (6) tad-Deċiżjoni 2014/119.
- 7 Konformement mad-Deċiżjoni 2014/119, ir-Regolament Nru 208/2014 jimponi l-adozzjoni tal-miżuri restrittivi inkwistjoni u jiddefinixxi l-modalitajiet tagħhom f'termini essenzjalment identiċi għal dawk tal-imsemmija deċiżjoni.
- 8 L-ismijiet tal-persuni koperti mid-Deċiżjoni 2014/119 u mir-Regolament Nru 208/2014 jidhru fil-lista li tinsab fl-Anness tal-imsemmija deċiżjoni u fl-Anness I tal-imsemmi regolament (iktar 'il quddiem il-“lista”), flimkien, b'mod partikolari, mad-dikjarazzjoni tar-raġunijiet tal-inklużjoni tagħhom. Inizjalment, isem ir-rikorrent ma kienx jidher fil-lista.

- 9 Id-Deciżjoni 2014/119 u r-Regolament Nru 208/2014 ġew emendati bid-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill 2014/216/PESK tal-14 ta' April 2014 li timplimenta d-Deciżjoni 2014/119 (ĠU 2014, L 111, p. 91), u bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill (UE) Nru 381/2014 tal-14 ta' April 2014 li jimplimenta r-Regolament Nru 208/2014 (ĠU 2014, L 111, p. 33) (iktar 'il quddiem, flimkien, l-“atti ta' April 2014”).
- 10 Permezz tal-atti ta' April 2014, isem ir-rikorrent ġie miżjud fil-lista inkwistjoni, bl-informazzjoni ta' identifikazzjoni “ex-Ministru tad-Dhul u l-Flasijiet” u bid-dikjarazzjoni tar-raġunijiet segwenti:
- “Persuna soġġetta għal investigazzjoni fl-Ukraina għal involviment f'reati kriminali b'rabta mal-miżapproprjazzjoni ta' fondi tal-Istat Ukrain u t-trasferiment illegali tagħhom barra l-Ukraina.”
- 11 Permezz ta' rikors ipprezentat fir-Registru tal-Qorti Ġenerali fit-30 ta' Ġunju 2014, ir-rikorrent fetaħ kawża, irreġistrata bin-numru T-494/14, intiża, b'mod partikolari, għall-annullament tal-atti ta' April 2014, sa fejn jikkoncernawh.
- 12 Fid-29 ta' Jannar 2015, il-Kunsill adotta d-Deciżjoni (PESK) 2015/143, li temenda d-Deciżjoni 2014/119 (ĠU 2015, L 24, p. 16), u r-Regolament (UE) 2015/138, li jemenda r-Regolament Nru 208/2014 (ĠU 2015, L 24, p. 1).
- 13 Id-Deciżjoni 2015/143 speċifikat, b'effett mill-31 ta' Jannar 2015, il-kriterji għall-inklużjoni tal-persuni koperti mill-iffriżar ta' fondi. B'mod partikolari, l-Artikolu 1(1) tad-Deciżjoni 2014/119 ġie ssostitwit bit-test segwenti:
- “1. Il-fondi u r-riżorsi ekonomiċi kollha li jappartjenu, huma proprjetà ta', huma miżmuma jew ikkontrollati minn persuni li jkunu ġew identifikati bhala responsabbli għall-misapproprjazzjoni ta' fondi tal-Istat tal-Ukraina u persuni responsabbli għall-ksur tad-drittijiet tal-bniedem fl-Ukraina, u persuni fiżiċi jew ġuridiċi, entitajiet jew korpi assoċjati magħhom, kif elenkati fl-Anness, għandhom jiġu ffrizati.
- Għall-fini ta' din id-Deciżjoni, persuni identifikati bhala responsabbli għall-misapproprjazzjoni ta' fondi tal-Istat tal-Ukraina jinkludu persuni li huma soġġetti għal investigazzjoni mill-awtoritajiet tal-Ukraina:
- (a) għall-misapproprjazzjoni ta' fondi jew assi pubbliċi tal-Ukraina, jew għall-komplicità ftali misapproprjazzjoni; jew
- (b) għall-abbuż tal-uffiċju bhala detentur ta' pożizzjoni pubblika biex jakkwista vantaġġ mhux ġustifikat għalih jew għal parti terza, u li b'hekk jikkawża telf ta' fondi jew assi pubbliċi tal-Ukraina, jew għall-komplicità ftali abbuż.”
- 14 Ir-Regolament 2015/138 emenda r-Regolament Nru 208/2014 konformement mad-Deciżjoni 2015/143.
- 15 Fil-5 ta' Marzu 2015, il-Kunsill adotta d-Deciżjoni (PESK) 2015/364, li temenda d-Deciżjoni 2014/119 (ĠU 2015, L 62, p. 25), u r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2015/357, li jimplimenta r-Regolament Nru 208/2014 (ĠU 2015, L 62, p. 1) (iktar 'il quddiem, flimkien, l-“atti ta' Marzu 2015”). Id-Deciżjoni 2015/364, minn naħa, issostitwixxiet l-Artikolu 5 tad-Deciżjoni 2014/119, billi estendiet l-applikazzjoni tal-miżuri restrittivi, fir-rigward tar-rikorrent, sas-6 ta' Marzu 2016, u, min-naħa l-oħra, emendat l-Anness ta' din id-deċiżjoni tal-aħħar. Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni 2015/357 emenda, b'konsegwenza ta' dan, l-Anness I tar-Regolament Nru 208/2014.

- 16 Permezz tal-atti ta' Marzu 2015, isem ir-rikorrent inżamm fil-lista, bl-informazzjoni ta' identifikazzjoni "eks Ministru għad-Dhul u l-Flasijiet" u d-dikjarazzjoni tar-raġunijiet ġdida segwenti:
- "Persuna soġġetta għal proċeduri kriminali mill-awtoritajiet Ukreni għall-miżapproprjazzjoni ta' fondi jew assi pubbliċi u għall-abbuż tal-uffiċċju bħala persuna b'kariga pubblika sabiex jakkwista vantaġġ mhux ġustifikat għalih innifsu jew għal terza parti u li b'hekk ikkawża telf ta' fondi jew assi pubbliċi Ukreni."
- 17 Permezz ta' rikors ipprezentat fir-Registru tal-Qorti Ġenerali fil-15 ta' Mejju 2015, ir-rikorrent fetaħ kawża, irreġistrata bin-numru T-245/15, intiża, b'mod partikolari, għall-annullament tal-atti ta' Marzu 2015, sa fejn jikkonċernawh.
- 18 Fl-4 ta' Marzu 2016, il-Kunsill adotta d-Deciżjoni (PESK) 2016/318, li temenda d-Deciżjoni 2014/119 (ĠU 2016, L 60, p. 76), u r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2016/311, li jimplimenta r-Regolament Nru 208/2014 (ĠU 2016, L 60, p. 1) (iktar 'il quddiem, flimkien, l-"atti ta' Marzu 2016").
- 19 Permezz tal-atti ta' Marzu 2016, l-applikazzjoni tal-miżuri restrittivi ġiet estiża, b'mod partikolari fir-rigward tar-rikorrent, sas-6 ta' Marzu 2017, u dan mingħajr ma ġiet emendata d-dikjarazzjoni tar-raġunijiet għall-inkluzjoni tiegħu meta mqabbla ma' dik tal-atti ta' Marzu 2015.
- 20 Permezz ta' nota pprezentata fir-Registru tal-Qorti Ġenerali fit-28 ta' April 2016, ir-rikorrent adatta r-rikors fil-Kawża T-245/15, konformement mal-Artikolu 86 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti Ġenerali, sabiex jitlob ukoll l-annullament tal-atti ta' Marzu 2016, sa fejn kienu jikkonċernawh.
- 21 Permezz ta' digriet tal-10 ta' Ġunju 2016, Klymenko vs Il-Kunsill (T-494/14, EU:T:2016:360), meħud fuq il-bażi tal-Artikolu 132 tar-Regoli tal-Proċedura, il-Qorti Ġenerali laqgħet ir-rikors imsemmi fil-punt 11 iktar 'il fuq, filwaqt li ddikjaratu manifestament fondat u filwaqt li annullat, għalhekk, l-atti ta' April 2014, sa fejn kienu jikkonċernaw lir-rikorrent.
- 22 Fit-3 ta' Marzu 2017, il-Kunsill adotta d-Deciżjoni (PESK) 2017/381, li temenda d-Deciżjoni 2014/119 (ĠU 2017, L 58, p. 34), u r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2017/374, li timplimenta r-Regolament Nru 208/2014 (ĠU 2017, L 58, p. 1) (iktar 'il quddiem, flimkien, l-"atti ta' Marzu 2017").
- 23 Permezz tal-atti ta' Marzu 2017, l-applikazzjoni tal-miżuri restrittivi ġiet estiża sas-6 ta' Marzu 2018, u dan mingħajr ma ġiet emendata d-dikjarazzjoni tar-raġunijiet għall-inkluzjoni tar-rikorrent meta mqabbla ma' dik tal-atti ta' Marzu 2015 u ta' Marzu 2016.
- 24 Permezz ta' nota pprezentata fir-Registru tal-Qorti Ġenerali fis-27 ta' Marzu 2017, ir-rikorrent reġa' adatta r-rikors fil-Kawża T-245/15, sabiex jitlob ukoll l-annullament tal-atti ta' Marzu 2017, sa fejn kienu jikkonċernawh.
- 25 Permezz ta' sentenza tat-8 ta' Novembru 2017, Klymenko vs Il-Kunsill (T-245/15, mhux ippubblikata, taħt appell, EU:T:2017:792), il-Qorti Ġenerali ċaħdet it-talbiet kollha tar-rikorrent imsemmija fil-punti 17, 20 u 24 iktar 'il fuq.
- 26 Bejn Diċembru 2017 u Frar 2018, il-Kunsill u r-rikorrent skambjaw diversi ittri dwar il-possibiltà li jiġu estiżi l-miżuri restrittivi inkwistjoni fil-konfront ta' dan tal-aħħar. B'mod partikolari, il-Kunsill baġhat lir-rikorrent diversi ittri tal-uffiċċju tal-prosekutur ġenerali tal-Ukraina (iktar 'il quddiem l-"UPG") dwar il-proċedura kriminali li r-rikorrent kien is-suġġett tagħha u li kienet qiegħda tiġi kkunsidrata bħala l-bażi għall-imsemmija estensjoni.
- 27 Fil-5 ta' Marzu 2018, il-Kunsill adotta d-Deciżjoni (PESK) 2018/333, li temenda d-Deciżjoni 2014/119 (ĠU 2018, L 63, p. 48), u r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2018/326, li jimplimenta r-Regolament Nru 208/2014 (ĠU 2018, L 63, p. 5) (iktar 'il quddiem, flimkien, l-"atti kkontestati").

- 28 Permezz tal-atti kkontestati, l-applikazzjoni tal-miżuri restrittivi ġiet estiża sas-6 ta' Marzu 2019, u dan mingħajr ma ġiet emendata d-dikjarazzjoni tar-raġunijiet għall-inkluzjoni tar-rikorrent meta mqabbla ma' dik tal-atti ta' Marzu 2015, ta' Marzu 2016 u ta' Marzu 2017.
- 29 Permezz ta' ittra tat-8 ta' Marzu 2018, il-Kunsill informa lir-rikorrent biż-żamma tal-miżuri restrittivi fil-konfront tiegħu. Il-Kunsill wieġeb għall-osservazzjonijiet magħmula mir-rikorrent fil-korrispondenza preċedenti u baġatlu l-atti kkontestati. Barra minn hekk, huwa indika t-terminu sabiex jiġu pprezentati osservazzjonijiet qabel tittieħed id-deċiżjoni dwar l-eventwali żamma ta' isem ir-rikorrent fil-lista.

Il-proċedura u t-talbiet tal-partijiet

- 30 Permezz ta' rikors ipprezentat fir-Registru tal-Qorti Ġenerali fit-30 ta' April 2018, ir-rikorrent fetaħ il-kawża inezami, intiza għall-annullament tal-atti kkontestati.
- 31 Il-fażi bil-miktub tal-proċedura nġalqet fid-19 ta' Settembru 2018, peress li r-rikorrent ma pprezentax replika fit-terminu mogħti.
- 32 Permezz ta' sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-350/17 P, EU:C:2018:1031), il-Qorti tal-Ġustizzja annullat is-sentenza tas-7 ta' Lulju 2017, Azarov vs Il-Kunsill (T-215/15, EU:T:2017:479), kif ukoll l-atti ta' Marzu 2015, sa fejn kienu jikkonċernaw lir-rikorrent fil-kawża li tat lok għall-imsemmija sentenza.
- 33 Minhabba l-impatt potenzjali tas-soluzzjoni mogħtija mill-Qorti tal-Ġustizzja fis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), fil-kawża inezami, il-Qorti Ġenerali (Is-Sitt Awla) iddeċidiet, fil-kuntest tal-miżuri ta' organizzazzjoni tal-proċedura previsti fl-Artikolu 89 tar-Regoli tal-Proċedura, li tagħmel mistoqsija bil-miktub lill-partijiet sabiex tistadinhom jispecificaw, bil-miktub, liema kienu, fil-fehma tagħhom, il-konsegwenzi li kellhom jinstiltu għall-kawża inezami mill-imsemmija sentenza. Il-partijiet wieġbu għal din il-miżura fit-terminu mogħti.
- 34 Skont l-Artikolu 106(3) tar-Regoli tal-Proċedura, fl-assenza ta' talba għal seduta mressqa mill-partijiet f'terminu ta' tliet ġimgħat min-notifika tal-gheluq tal-fażi bil-miktub tal-proċedura, il-Qorti Ġenerali tista' tiddeċiedi li taqta' r-rikors mingħajr fażi orali tal-proċedura. Fil-kawża inezami, peress li tqis li għandha biżżejjed informazzjoni mill-annessi fil-proċess tal-kawża, il-Qorti Ġenerali ddeċidiet li, fl-assenza ta' tali talba, taqta' l-kawża mingħajr il-fażi orali tal-proċedura.
- 35 Ir-rikorrent jitlob, essenzjalment, li l-Qorti Ġenerali jogħgobha:
- tannulla l-atti kkontestati, sa fejn jikkonċernawh;
 - tikkundanna lill-Kunsill għall-ispejjeż.
- 36 Il-Kunsill jitlob li l-Qorti Ġenerali jogħgobha:
- tiċhad ir-rikors;
 - tikkundanna lir-rikorrent għall-ispejjeż;
 - sussidjarjament, fil-każ li l-atti kkontestati għandhom jiġu annullati fir-rigward tar-rikorrent, tordna ż-żamma tal-effetti tad-Deċiżjoni 2018/333 sakemm jidhol fis-seħh l-annullament parzjali tar-Regolament ta' Implimentazzjoni 2018/326.

Id-dritt

- 37 Insostenn tal-kawża tiegħu, ir-rikorrent, fir-rikors, jinvoka hames motivi, ibbażati, l-ewwel wiehed, fuq ksur tal-obbligu ta' motivazzjoni, it-tieni wiehed, fuq ksur tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal rimedju effettiv, it-tielet wiehed, fuq nuqqas ta' bażi legali, ir-raba' wiehed, fuq żball ta' fatt u, il-hames wiehed, fuq ksur tad-dritt għall-proprjetà. Fit-twegiba tiegħu għall-mistoqsija msemmija fil-punt 33 iktar 'il fuq, ir-rikorrent isostni li, f'dan il-każ, il-prinċipji li joħorġu mis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), għandhom bħala konsegwenza li l-atti kkontestati ma jistgħux hliet jiġu annullati.
- 38 Min-naħa tiegħu, il-Kunsill, fir-risposta tiegħu, jikkontesta l-fondatezza tal-motivi tar-rikorrent imsemmija fil-punt 37 iktar 'il fuq. Fit-twegiba tiegħu għall-mistoqsija msemmija fil-punt 33 iktar 'il fuq, huwa jsostni li s-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), ma għandha ebda impatt fuq il-kawża inezami peress li r-rikorrent, fir-rikors tiegħu, ma qajjimx motiv simili għal dak li ntlaja' mill-Qorti tal-Gustizzja fl-imsemmija sentenza u li tali motiv ma huwiex ta' ordni pubbliku. Sussidjarjament, il-Kunsill isostni li, fi kwalunkwe każ, dan il-motiv ma huwiex fondat fil-kawża inezami.
- 39 Preliminarjament, għandhom għalhekk jifakkru l-prinċipji li joħorġu b'mod partikolari mis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), u li jista' jkollhom impatt kruċjali fuq il-kawża inezami.

Osservazzjonijiet preliminari

- 40 Minn ġurisprudenza stabbilita sew jirrizulta li, fil-kuntest tal-istharrig ta' miżuri restrittivi, il-qradi tal-Unjoni Ewropea għandhom jiżguraw stharrig, bħala prinċipju sħiħ, tal-legalità tal-atti kollha tal-Unjoni fid-dawl tad-drittijiet fundamentali li jagħmlu parti integrali mill-ordinament ġuridiku tal-Unjoni, li jinkludu, b'mod partikolari, id-drittijiet tad-difiża u d-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva (ara s-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punti 20 u 21 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 41 L-effettività tal-istharrig ġudizzjarju ggarantit mill-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea teziġi li, fil-kuntest tal-istharrig tal-legalità tar-raġunijiet li fuqhom tkun ibbażata d-deċiżjoni li isem persuna jiġi inkluż jew jinżamm fil-lista ta' persuni li huma s-suġġett ta' miżuri restrittivi, il-qorti tal-Unjoni għandha tiżgura li din id-deċiżjoni, li għandha portata individwali għal din il-persuna, tkun ibbażata fuq bażi fattwali suffiċjentement solida. Dan jimplika verifika tal-fatti allegati fid-dikjarazzjoni tar-raġunijiet li fuqhom tkun ibbażata l-imsemmija deċiżjoni, b'tali mod li l-istharrig ġudizzjarju ma għandux ikun limitat għal evalwazzjoni tan-natura verosimili fuq livell astratt tar-raġunijiet invokati, iżda għandu jkopri l-kwistjoni ta' jekk dawn ir-raġunijiet, jew, minn tal-inqas, raġuni minnhom meqjusa li hija suffiċjenti fiha nnifisha sabiex isservi ta' bażi għall-imsemmija atti, humiex issostanzjati (ara s-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punt 22 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 42 L-adozzjoni u ż-żamma ta' miżuri restrittivi, bħal dawk previsti fid-Deciżjoni 2014/119 u fir-Regolament Nru 208/2014, kif emendati, meħuda fil-konfront ta' persuna li giet identifikata bħala responsabbli għal miżapproprjazzjoni ta' fondi ta' Stat terz, huma bbażati, essenzjalment, fuq id-deċiżjoni ta' awtorità ta' dan l-Istat terz, li għandha kompetenza f'dan ir-rigward, li tiftaħ u li tmexxi proċedura ta' investigazzjoni kriminali fir-rigward ta' din il-persuna li tikkonċerna reat ta' miżapproprjazzjoni ta' fondi pubbliċi (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punt 25).

- 43 Barra minn hekk, għalkemm, skont il-kriterju ta' inkluzjoni, bhal dak imfakkar fil-punt 13 iktar 'il fuq, il-Kunsill jista' jibbaża miżuri restrittivi fuq id-deċiżjoni ta' Stat terz, l-obbligu tal-Kunsill li jirrispetta d-drittijiet tad-difiża u d-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva jimplika li huwa għandu jiżgura ruħu li l-awtoritajiet tal-Istat terz li jkun adotta l-imsemmija deċiżjoni rrispettaw l-imsemmija drittijiet (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punti 26, 27 u 35).
- 44 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja tispeċifika li r-rekwiżit li l-Kunsill jivverifika li d-deċiżjonijiet ta' Stati terzi, li fuqhom ikollu l-intenzjoni jibbaża ruħu, ittiegħdu b'rispett tal-imsemmija drittijiet huwa intiż li jiżgura li l-adozzjoni jew iż-żamma tal-miżuri ta' ffrizar ta' fondi jsehhu biss fuq bażi fattwali suffiċjentement solida u, b'hekk, li jipprotegi lill-persuni jew lill-entitajiet ikkonċernati. Għalhekk, huwa biss wara li jkun ivverifika huwa stess li d-drittijiet tad-difiża u d-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva ġew irrispettati fil-kuntest tal-adozzjoni tad-deċiżjoni tal-Istat terz ikkonċernat li fuq il-bażi tagħha jkollu l-intenzjoni jibbaża ruħu li l-Kunsill jista' jqis li l-adozzjoni jew iż-żamma ta' tali miżuri huma bbażati fuq bażi fattwali suffiċjentement solida (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punti 28 u 34 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 45 Barra minn hekk, għalkemm huwa minnu li l-fatt li l-Istat terz ikun wiehed mill-Istati li aderixxew mal-Konvenzjoni għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali, iffirmata f'Ruma fl-4 ta' Novembru 1950 (iktar 'il quddiem il-"KEDB"), jimplika sħarriġ, mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, tad-drittijiet fundamentali ggarantiti mill-KEDB, li, konformement mal-Artikolu 6(3) TUE, jagħmlu parti mid-dritt tal-Unjoni bhala principji ġenerali, dan il-fatt ma jistax madankollu jagħmel superfluwu r-rekwiżit ta' verifika mfakkar fil-punt 44 iktar 'il fuq (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punt 36).
- 46 Il-Qorti tal-Ġustizzja tqis ukoll li l-Kunsill huwa obligat jindika, fl-espożizzjoni tar-raġunijiet dwar l-adozzjoni jew iż-żamma ta' miżuri restrittivi fil-konfront ta' persuna jew ta' entità, anki jekk fil-qosor, ir-raġunijiet għaliex fil-fehma tiegħu d-deċiżjoni tal-Istat terz li fuq il-bażi tagħha jkollu l-intenzjoni jibbaża ruħu kienet ġiet adottata b'rispett tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva. B'hekk, sabiex jissodisfa l-obbligu ta' motivazzjoni tiegħu, il-Kunsill għandu juri, fid-deċiżjoni li timponi miżuri restrittivi, li vverifika li d-deċiżjoni tal-Istat terz li fuqha jkun qiegħed jibbaża dawn il-miżuri ġiet adottata b'rispett ta' dawn id-drittijiet (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punti 29 u 30 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 47 Fl-aħħar mill-aħħar, meta jibbaża l-adozzjoni jew iż-żamma ta' miżuri restrittivi, bhal dawk fil-kawża inezami, fuq id-deċiżjoni ta' Stat terz li jiftaħ u li jmexxi proċedura kriminali minhabba miżapproprjazzjoni ta' fondi jew ta' assi pubbliċi min-naħa tal-persuna kkonċernata, il-Kunsill, minn naħa, għandu jiżgura ruħu li, fil-mument tal-adozzjoni tal-imsemmija deċiżjoni, l-awtoritajiet ta' dan l-Istat terz irrispettaw id-drittijiet tad-difiża u d-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva tal-persuna li hija s-sugġett tal-proċedura kriminali inkwistjoni u, min-naħa l-oħra, għandu jsemmi, fid-deċiżjoni li timponi miżuri restrittivi, ir-raġunijiet għaliex fil-fehma tiegħu l-imsemmija deċiżjoni tal-Istat terz ġiet adottata b'rispett ta' dawn id-drittijiet.
- 48 F'dan il-każ, fit-twegiba tiegħu għall-mistoqsija msemmija fil-punt 33 iktar 'il fuq, ir-rikorrent isostni li, bhal fil-kawża li wasslet għas-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), fl-atti kkontestati l-Kunsill ma pprova ebda element li juri li twettqet verifika tar-rispett, mill-amministrazzjoni ġudizzjarja Ukraina, fil-kuntest tal-proċedura li tikkonċernah, tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja. Għaldaqstant, skont ir-rikorrent, il-Qorti Ġenerali ma tinsabx f'pożizzjoni fejn tista' tiżgura ruħha mil-legalità tal-atti kkontestati, li għalhekk għandhom jiġu annullati. Ir-rikorrent jgħid ukoll li l-atti kkontestati ma fihom ebda

motivazzjoni, lanqas fil-qosor, tar-raġunijiet għaliex il-Kunsill iqis li dawn l-atti ġew adottati b'rispett tad-drittijiet imsemmija iktar 'il fuq. Dan l-argument isahhaħ l-ewwel motiv invokat fir-rikors, ibbażat fuq ksur tal-obbligu ta' motivazzjoni.

- 49 Mill-banda l-oħra, il-Kunsill isostni li s-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), ma għandhiex impatt fuq il-kawża inezami, peress li, fir-rikors, ir-rikorrent ma qajjimx motiv ibbażat fuq ksur tal-obbligu tiegħu li jivverifika jekk id-deċiżjoni ta' awtorità ta' Stat terz li tibda u li tmexxi proċedura kriminali dwar reat ta' miżapproprjazzjoni ta' fondi pubbliċi kienx adottat b'rispett tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva. Skont il-Kunsill, tali motiv ma huwiex ta' ordni pubbliku u għalhekk ma jistax jitqajjem *ex officio* mill-Qorti Ġenerali. Barra minn hekk, il-Kunsill jispeċifika li, għalkemm ir-rikorrent semma ksur tal-Artikolu 6 tal-KEDB kif ukoll ksur tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal rimedju effettiv, huwa madankollu rrefera għall-proċedura li żvolġiet quddiem il-Kunsill għall-finijiet tat-tiġdid tal-miżuri restrittivi fil-konfront tiegħu, u mhux għall-assenza ta' verifika mill-Kunsill tad-drittijiet li r-rikorrent ibbenefika minnhom fl-Ukraina.
- 50 F'dawn iċ-ċirkustanzi, għandha tingħata deċiżjoni dwar l-eċċezzjoni ta' inammissibbiltà li l-Kunsill, essenzjalment, qajjem fir-rigward tal-argumenti invokati mir-rikorrent fit-tweġiba tiegħu għall-mistoqsija msemmija fil-punt 33 iktar 'il fuq.

Fuq l-eċċezzjoni ta' inammissibbiltà mqajma mill-Kunsill

- 51 Bl-eċċezzjoni ta' inammissibbiltà mqajma minnu, il-Kunsill essenzjalment isostni li r-rikorrent, meta jargumenta fuq il-bażi tas-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), qiegħed iqajjem motiv ġdid, mingħajr ma josserva l-kundizzjonijiet previsti f'dan ir-rigward fl-Artikolu 84 tar-Regoli tal-Proċedura u mingħajr dan il-motiv ma huwa motiv ta' ordni pubbliku.
- 52 L-Artikolu 84 tar-Regoli tal-Proċedura jipprovdi kif ġej:
- “1. Ebda motiv ġdid ma jista' jiġi pprezentat matul l-istanza, sakemm dan il-motiv ma jkunx ibbażat fuq punti ta' liġi u ta' fatt li joħorġu matul il-proċedura.
2. Jekk ikun il-każ, il-motivi ġodda għandhom jiġu pprezentati fit-tieni skambju ta' noti u għandhom jiġu identifikati bħala tali. Meta l-punti ta' liġi u ta' fatt li jiġġustifikaw il-prezentazzjoni ta' motivi ġodda jkunu maghrufa wara t-tieni skambju ta' noti jew wara li jkun deċiż li ma jiġix awtorizzat tali skambju ta' noti, il-parti prinċipali kkonċernata għandha tippreżenta l-motivi ġodda hekk kif issir taf b'dawn il-punti. [...]”
- 53 F'dan ir-rigward, fl-ewwel lok, għandu jiġi osservat li, bħala prinċipju, il-prezentazzjoni ta' motiv ġdid għandha tosserva r-rekwiziti previsti fl-Artikolu 84 tar-Regoli tal-Proċedura. Madankollu, dawn ir-rekwiziti ma japplikawx meta motiv, filwaqt li jkun jista' jiġi kklassifikat bħala motiv ġdid, ikun motiv ta' ordni pubbliku (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-15 ta' Settembru 2016, *La Ferla vs Il-Kummissjoni* u *ECHA*, T-392/13, EU:T:2016:478, punt 65, u tal-20 ta' Lulju 2017, *Badica u Kardiam vs Il-Kunsill*, T-619/15, EU:T:2017:532, punti 40 sa 43).
- 54 Fil-fatt, skont ġurisprudenza stabbilita, fil-kuntest ta' rikors għal annullament, motiv ta' ordni pubbliku jista' jiġi invokat mill-partijiet f'kull stadju tal-proċedura, sa fejn tali motiv jista', anzi għandu, jitqajjem *ex officio* mill-qorti (sentenzi tat-8 ta' Lulju 2004, *Mannesmannröhren-Werke vs Il-Kummissjoni*, T-44/00, EU:T:2004:218, punt 210, u tal-14 ta' April 2015, *Ayadi vs Il-Kummissjoni*, T-527/09 RENV, mhux ippubblikata, EU:T:2015:205, punt 44; ara wkoll, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-20 ta' Frar 1997, *Il-Kummissjoni vs Daffix*, C-166/95 P, EU:C:1997:73, punti 23 sa 25, u tat-3 ta' Mejju 2018, *Malta vs*

Il-Kummissjoni, T-653/16, EU:T:2018:241, punti 47 u 48). Skont din l-istess ġurisprudenza, motiv ibbażat fuq nuqqas ta' motivazzjoni jew fuq motivazzjoni insuffiċjenti ta' att tal-Unjoni jikkostitwixxi motiv ta' ordni pubbliku.

- 55 Issa, fis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), il-Qorti tal-Ġustizzja, wara li qieset li kien hemm lok li tiġi annullata s-sentenza tas-7 ta' Lulju 2017, Azarov vs Il-Kunsill (T-215/15, EU:T:2017:479), qieset li l-kawża kienet fi stat li tiġi deċiża u annullat l-atti kontenzjużi. Għal dan il-għan, hija enfazzat li mill-motivazzjoni ta' dawn l-atti bl-ebda mod ma kien jirriżulta li l-Kunsill kien ivverifika r-rispett, mill-amministrazzjoni ġudizzjarja Ukraina, tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja tal-persuna kkonċernata u rreferiet għar-raġunijiet li kienet esponiet fil-punti 25 sa 30 u 34 sa 42 tas-sentenza tagħha (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punti 43 sa 46).
- 56 B'mod partikolari, il-punt 30 tas-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), jispeċifika b'mod ċar li "huwa l-Kunsill li għandu, sabiex jissodisfa l-obbligu ta' motivazzjoni tiegħu, juri, fid-deċiżjoni li timponi miżuri restrittivi, li vverifika li d-deċiżjoni tal-Istat terz li fuqha huwa jibbaża dawn il-miżuri għet adottata fir-rispett [tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva]".
- 57 Barra minn hekk, il-punt 30 tas-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), jiċċita l-punt 37 tas-sentenza tas-26 ta' Lulju 2017, Il-Kunsill vs LTTE (C-599/14 P, EU:C:2017:583), fejn il-Qorti tal-Ġustizzja kienet ikkonstatat b'mod ċar li l-"motivazzjoni [tar]-regolamenti [ikkontestati] ma tippermettix li jiġi vverifikat jekk il-Kunsill issodisfax l-obbligu ta' verifika li huwa impost fuqu għal dan il-għan", sabiex ikkonkludiet, fil-punt 38 ta' din is-sentenza tal-aħħar, li l-Qorti Ġenerali kellha raġun meta kkonstatat li l-atti inkwistjoni "kienu vvizzjati minn motivazzjoni insuffiċjenti".
- 58 Minn dawn il-punti jirriżulta li, fis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), il-Qorti tal-Ġustizzja fl-aħħar mill-aħħar ikkonstatat li l-atti kontenzjużi ma kinux suffiċjentement motivati fir-rigward tal-mod kif il-Kunsill kien ivverifika r-rispett tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva mill-awtoritajiet Ukraini, fil-kuntest tal-proċedura kriminali dwar miżapproprazzjoni ta' fondi pubbliċi li fuqha kienu bbażati l-miżuri restrittivi adottati u miżmuma mill-Kunsill fil-konfront tar-rikorrent fil-kawża li tat lok għall-imsemmija sentenza.
- 59 Huwa minnu li l-għażla tal-Qorti tal-Ġustizzja, fis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), li tikkunsidra l-kwistjoni tar-rispett tad-drittijiet inkwistjoni mill-awtoritajiet Ukraini mill-perspettiva tal-osservanza, mill-Kunsill, tal-obbligu ta' motivazzjoni ma tikkorrispondix għall-argumenti li r-rikorrent fil-kawża li wasslet għas-sentenza tas-7 ta' Lulju 2017, Azarov vs Il-Kunsill (T-215/15, EU:T:2017:479), kien invoka fir-rigward tal-obbligu tal-Kunsill li jivverifika li l-livell tal-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali ggarantit fl-Ukraina kien ekwivalenti għal dak ezistenti fl-Unjoni. Fil-fatt, dawn l-argumenti ma sarux fil-kuntest tal-motiv tiegħu bbażat fuq ksur tal-obbligu ta' motivazzjoni iżda fil-kuntest tal-motiv ibbażat fuq il-fatt li l-Kunsill kien wettaq żball manifest ta' evalwazzjoni, kif jirriżulta mill-punt 166 tal-imsemmija sentenza, kif ukoll, barra minn hekk, mill-punt 41 tas-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031).
- 60 Madankollu, fid-dawl tal-punti esposti fil-punti 55 sa 58 iktar 'il fuq, huwa evidenti li, fis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), il-Qorti tal-Ġustizzja ffokat fuq l-obbligu ta' motivazzjoni.

- 61 B'hekk, peress li l-Qorti tal-Ġustizzja, fis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), annullat l-atti kontenzjużi fuq il-bażi ta' motiv ta' ordni pubbliku, l-eċċezzjoni ta' inammissibbiltà tal-Kunsill esposta fil-qosor fil-punt 49 iktar 'il fuq għandha tiġi miċhuda.
- 62 Fi kwalunkwe każ, fit-tieni lok, għandu jittfakkar li, skont ġurisprudenza stabbilita, għalkemm il-preżentazzjoni ta' motivi ġodda matul l-istanza hija bħala prinċipju pprojbita, motiv jew ilment li jikkostitwixxu estensjoni ta' motiv jew ta' lment imressqa qabel, esplicitament jew implicitament, fir-rikors u li jkollhom rabta mill-qrib magħhom għandhom jiġu ddikjarati ammissibbli (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-11 ta' Lulju 2013, *Ziegler vs Il-Kummissjoni*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punt 46, u tas-26 ta' Frar 2016, *Bodson et vs BEL*, T-240/14 P, EU:T:2016:104, punt 30).
- 63 F'dan il-każ, fil-punti 83 u 84 tar-rikors, ir-rikorrent isostni, essenzjalment, li l-proċedura kriminali li fuqha bbaża ruħu l-Kunsill sabiex iżomm fis-sehħ il-miżuri restrittivi fil-konfront tiegħu issa ilha għaddejja erba' snin, minghajr ebda eżitu apparenti mħabbar mill-UPĠ, u li din is-sitwazzjoni stagnata turi li l-awtoritajiet Ukraini xtaqu jzommuh taht din il-pressjoni u kienu ser jibqgħu jallegaw l-eżistenza ta' tali proċedura sabiex jimponu l-iffriżar ta' fondi li jirrizulta mill-imsemmija miżuri. Skont ir-rikorrent, dan jagħmel il-proċedura msemmija iktar 'il fuq kuntrarja għall-Artikolu 6 tal-KEDB u kellu jwassal lill-Kunsill sabiex ikollu dubji dwar il-fondatezza tal-allegata prosekuzzjoni.
- 64 Għandu jiġi kkonstatat li l-argumenti mressqa mir-rikorrent fit-twegiba tiegħu għall-mistoqsija msemmija fil-punt 33 iktar 'il fuq, kif esposti fil-qosor fil-punt 48 iktar 'il fuq, għandhom rabta mill-qrib mal-punti tar-rikors li jissemew fil-punt 63 iktar 'il fuq. B'hekk, irrISPETTIVAMENT mill-kwistjoni ta' jekk dan huwix motiv ta' ordni pubbliku, ir-rikorrent ma jistax jitqies li huwa prekluz milli jitlob lill-Qorti Ġenerali ssegwi, fil-kawża inezami, l-istess approċċ bħal dak segwit mill-Qorti tal-Ġustizzja fl-imsemmija sentenza.
- 65 Fit-tielet lok, għandu jittfakkar li l-prinċipju ta' projbizzjoni ta' preżentazzjoni ta' motivi ġodda huwa suġġett għal eċċezzjoni, sa fejn din il-preżentazzjoni hija permessa meta tali motivi jkunu bbażati fuq punti ta' liġi jew ta' fatt li johorġu matul il-proċedura, kif jipprevedi l-Artikolu 84 tar-Regoli tal-Proċedura (ara l-punt 52 iktar 'il fuq).
- 66 F'dan ir-rigward, għalkemm huwa minnu li ġie deċiż li ġurisprudenza tal-qorti tal-Unjoni li sempliċement tikkonferma sitwazzjoni ta' liġi li r-rikorrent kien jaf biha, bħala prinċipju, fil-mument li fih ipprezenta r-rikors tiegħu ma tistax titqies li hija punt ġdid li tippermetti l-preżentazzjoni ta' motiv ġdid, is-sitwazzjoni tkun madankollu differenti meta din tkun ġurisprudenza li tipprovi preċiżazzjonijiet ġodda (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-22 ta' Marzu 2018, *Stavytskyi vs Il-Kunsill*, T-242/16, mhux ippubblikata, EU:T:2018:166, punt 125 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 67 F'dan il-każ, meta r-rikorrent ipprezenta dan ir-rikors, kien hemm ġurisprudenza tal-Qorti Ġenerali li tipprovi, minn naħa, li l-approċċ adottat fis-sentenza tas-16 ta' Ottubru 2014, *LTTE vs Il-Kunsill* (T-208/11 u T-508/11, EU:T:2014:885), ma setax jiġi traspost għall-kuntest tal-miżuri restrittivi mehuda mill-Kunsill fid-dawl tas-sitwazzjoni fl-Ukraina u, min-naħa l-oħra, li kien biss jekk l-għażla politika tal-Kunsill li jsostni r-reġim Ukrain il-ġdid tirrizulta li hija manifestament żbaljata li l-eventwali nuqqas ta' korrispondenza bejn il-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali fl-Ukraina u dik eżistenzi fl-Unjoni seta' jkollu impatt fuq il-legalità ta' dawn il-miżuri (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-7 ta' Lulju 2017, *Azarov vs Il-Kunsill*, T-215/15, EU:T:2017:479, punti 166 sa 178, u tat-8 ta' Novembru 2017, *Klymenko vs Il-Kunsill*, T-245/15, mhux ippubblikata, taht appell, EU:T:2017:792, punti 218 sa 232). Madankollu, permezz tas-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), il-Qorti tal-Ġustizzja ma qablitx ma' din il-ġurisprudenza tal-Qorti Ġenerali, u dan għandu jitqies li huwa punt ta' liġi ta' natura li jiġġustifika l-preżentazzjoni ta' motiv jew ta' lment ġodda.

- 68 Mill-kunsiderazzjonijiet preċedenti jirriżulta li l-argument li r-rikorrent jislet mill-prinċipji li joħorġu b'mod partikolari mis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), kif jirriżultaw mill-punti 40 sa 47 iktar 'il fuq, huwa ammissibbli.
- 69 Barra minn hekk, għandu jiġi speċifikat li, permezz tad-domanda msemmija fil-punt 33 iktar 'il fuq, id-dritt tal-partijiet għal smiġħ ġie rrispettat. Fil-fatt, mill-ġurisprudenza jirriżulta li, meta l-Qorti Ġenerali tistieden lill-partijiet f'kawża sabiex jieħdu pozizzjoni bil-miktub dwar il-konsegwenzi li għandhom jinstiltu minn sentenza mogħtija f'kawża oħra, dawn il-partijiet għandhom jitqiesu li huma konxji tal-fatt li l-Qorti Ġenerali qiegħda tikkunsidra l-possibbiltà li tapplika fil-kawża inezami, anki *ex officio*, is-soluzzjoni adottata fl-imsemmija sentenza (ara, f'dan is-sens, id-digriet tal-4 ta' Diċembru 2013, *Forgital Italy vs Il-Kunsill*, T-438/10, mhux ippubblikat, EU:T:2013:648, punti 59 u 60).

Fuq il-mertu

- 70 L-argumenti li r-rikorrent jislet mis-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), ġew esposti fil-qosor fil-punt 48 iktar 'il fuq.
- 71 Il-Kunsill isostni li, għalkemm huwa ma indikax dan speċifikament fir-raġunijiet tal-atti kkontestati, fil-kuntest tal-adozzjoni tagħhom, huwa kien jaf li fl-Ukraina kien twettaq sħarriġ ġudizzjarju, kif jirriżulta minn diversi ittri tal-UPĠ. Fil-fatt, dawn l-ittri jattestaw diversi deċiżjonijiet ġudizzjarji mogħtija fl-Ukraina fir-rigward tar-rikorrent, bħalma huma l-ġoti tal-permess ta' detenzjoni sabiex jidher quddiem il-qorti min-naħa tal-imħallef investigattiv tal-Qorti Distrettwali ta' Petchersk fi Kiev. Barra minn hekk, skont il-Kunsill, ir-rispett fl-Ukraina tad-drittijiet tad-difiża tar-rikorrent u tad-dritt tiegħu għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva huwa muri, pereżempju, mill-fatt, irrikonoxxut mir-rikorrent, li l-awtoritajiet Ukraini kienu tawh aċċess għall-fajl tal-proċedura kriminali li fuqha l-Kunsill ibbaża ruħu għaž-żamma tal-miżuri restrittivi inkwistjoni.
- 72 Preliminarjament, għandu jifakkar li r-rikorrent huwa s-suġġett ta' miżuri restrittivi godda adottati permezz tal-atti kkontestati fuq il-bażi tal-kriterju ta' inkluzjoni stabbilit fl-Artikolu 1(1) tad-Deċiżjoni 2014/119, kif speċifikat fid-Deċiżjoni 2015/143, u fl-Artikolu 3 tar-Regolament Nru 208/2014, kif speċifikat fir-Regolament 2015/138 (ara l-punti 13 u 14 iktar 'il fuq). Dan il-kriterju jipprevedi l-iffriżar tal-fondi tal-persuni li ġew identifikati bħala responsabbli, b'mod partikolari, għal fatti ta' miżapproprjazzjoni ta' fondi pubbliċi, inklużi l-persuni li kienu s-suġġett ta' investigazzjoni mill-awtoritajiet Ukraini.
- 73 Huwa paċifiku li, sabiex iddeċieda li jzomm isem ir-rikorrent fil-lista, il-Kunsill ibbaża ruħu fuq il-fatt li dan kien is-suġġett ta' "proċeduri kriminali mill-awtoritajiet Ukreni għall-miżapproprjazzjoni ta' fondi jew assi pubbliċi", li l-eżistenza tagħhom kienet stabbilita permezz tal-ittri tal-UPĠ li r-rikorrent irċieva kopja tagħhom (ara l-punt 26 iktar 'il fuq).
- 74 Iż-żamma tal-miżuri restrittivi meħuda fil-konfront tar-rikorrent hija għalhekk ibbażata, bħalma kien il-każ fil-kawża li wasslet għas-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), fuq id-deċiżjoni tal-UPĠ li jiftaħ u li jmexxi proċedura ta' investigazzjoni kriminali dwar reat ta' miżapproprjazzjoni ta' fondi li jappartjenu lill-Istat Ukrain.
- 75 Issa, fl-ewwel lok, għandu jiġi kkonstatat li l-motivazzjoni tal-atti kkontestati fir-rigward tar-rikorrent (ara l-punti 16 u 28 iktar 'il fuq) ma fiha l-ebda referenza għall-fatt li l-Kunsill kien ivverifika r-rispett, mill-amministrazzjoni ġudizzjarja Ukraina, tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva tar-rikorrent u li, għalhekk, tali assenza ta' motivazzjoni tikkostitwixxi l-ewwel indikazzjoni li l-Kunsill ma wettaqx tali verifika.

- 76 Fit-tieni lok, għandu jiġi osservat li ebda informazzjoni li tinsab fl-ittra tat-8 ta' Marzu 2018 (ara l-punt 29 iktar 'il fuq) ma tippermetti li jitqies li l-Kunsill kellu elementi dwar ir-rispett tad-drittijiet inkwistjoni mill-awtoritajiet Ukraini fir-rigward tal-proċedura kriminali li tikkonċerna lir-rikorrent u, wisq inqas, li l-Kunsill kien evalwa tali elementi sabiex jivverifika jekk l-imsemmija drittijiet kinux suffiċjentement irrispettati mill-amministrazzjoni ġudizzjarja Ukraina fil-kuntest tal-adozzjoni tad-deċiżjoni li tinfetaħ u li titmexxa proċedura ta' investigazzjoni kriminali fir-rigward ta' reat ta' miżapproprjazzjoni ta' fondi jew ta' assi pubbliċi min-naħa tar-rikorrent. Fil-fatt, f'din l-ittra, bħalma kien il-każ fil-kawża li wasslet għas-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punt 24), il-Kunsill sempliċement indika li l-ittri tal-UPĠ kkomunikati minn qabel lir-rikorrent (ara l-punt 26 iktar 'il fuq), kienu jstabbilixxu li dan tal-aħħar kien għadu s-suġġett ta' proċedura kriminali għal miżapproprjazzjoni ta' fondi jew ta' assi pubbliċi.
- 77 Fit-tielet lok, għandu jiġi osservat li l-Kunsill kien obligat iwettaq verifika tar-rispett tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva indipendentement minn kull prova mressqa mir-rikorrent sabiex juri li, f'dan il-każ, is-sitwazzjoni personali tiegħu kienet affettwata mill-problemi identifikati minnu fir-rigward tal-funzjonament tas-sistema ġudizzjarja fl-Ukraina. Issa, fir-risposta, il-Kunsill essenzjalment indika li kwalunkwe allegat ksur tad-drittijiet tad-difiża tar-rikorrent mill-awtoritajiet Ukraini seta' jiġi invokat biss quddiem il-qrati ta' dan il-pajjiż.
- 78 Fir-raba' lok, għandu jittfakkar li, fit-twegiba tiegħu għall-mistoqsija dwar is-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), il-Kunsill, fir-rigward tal-mertu, ressaq biss l-argumenti esposti fil-qosor fil-punt 71 iktar 'il fuq.
- 79 F'dan ir-rigward, l-ewwel nett, għandu jiġi kkonstatat li l-Kunsill jammetti li l-motivazzjoni tal-atti kkontestati ma tindirizzax il-kwistjoni tar-rispett tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva fir-rigward tad-deċiżjoni li tinfetaħ u li titmexxa l-proċedura kriminali li serviet ta' ġustifikazzjoni għall-inklużjoni u ż-żamma ta' isem ir-rikorrent fil-lista.
- 80 It-tieni nett, għandu jiġi osservat li l-Kunsill jargumenta li mill-proċess tal-kawża inezami jirriżulta b'mod ċar li fl-Ukraina kien eżerċitat sħarriġ ġudizzjarju matul l-iżvolġiment tal-investigazzjonijiet kriminali. B'mod iktar partikolari, skont il-Kunsill, l-eżistenza ta' diversi deċiżjonijiet ġudizzjarji adottati fil-kuntest tal-proċedura kriminali fir-rigward tar-rikorrent turi li, meta bbaża ruhu fuq id-deċiżjoni tal-awtoritajiet Ukraini msemmija fl-ittri tal-UPĠ, minn naħa, huwa seta' jivverifika li din id-deċiżjoni kienet ittiehdet b'rispett tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva u, min-naħa l-oħra, huwa żgura ruhu li ċertu numru ta' deċiżjonijiet ġudizzjarji meħuda fil-kuntest tal-imsemmija proċedura kriminali kienu ttiehdu b'rispett ta' dawn id-drittijiet.
- 81 Issa, id-deċiżjonijiet ġudizzjarji kollha msemmija fil-Kunsill jagħmlu parti mill-kuntest tal-proċedura kriminali li serviet ta' ġustifikazzjoni għall-inklużjoni u ż-żamma ta' isem ir-rikorrent fil-lista u huma biss inkidentalment fir-rigward tagħha sa fejn huma ta' natura kawtelatorja jew proċedurali. Huwa minnu li dawn id-deċiżjonijiet jistgħu jikkorroboraw it-teżi tal-Kunsill dwar l-eżistenza ta' bażi fattwali suffiċjentement solida, jiġifieri l-fatt li, konformement mal-kriterju ta' inklużjoni, ir-rikorrent kien is-suġġett ta' proċedura kriminali dwar, b'mod partikolari, reat ta' miżapproprjazzjoni ta' fondi jew ta' assi li jappartjenu lill-Istat Ukrain. Madankollu, tali deċiżjonijiet ma humiex ontoloġikament ta' natura, fihom infushom, li juru, kif jallega l-Kunsill, li d-deċiżjoni tal-amministrazzjoni ġudizzjarja Ukraina li tinfetaħ u li titmexxa l-imsemmija proċedura kriminali, li fuqha hija bbażata essenzjalment iż-żamma tal-miżuri restrittivi fil-konfront tar-rikorrent, ittiehdet b'rispett tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva tiegħu.
- 82 Fi kwalunkwe każ, minn naħa, il-Kunsill ma huwiex f'pożizzjoni li jsemmi att wiehed fil-fajl tal-proċedura li wasslet għall-adozzjoni tal-atti kkontestati, li minnu jista' jirriżulta li huwa eżamina d-deċiżjonijiet tal-qrati Ukraini li qiegħed jinvoka hawnhekk u li fuq il-bażi tiegħu seta' jikkonkludi li d-drittijiet tad-difiża tar-rikorrent u d-dritt tiegħu għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva kienu ġew irrispettati fl-essenzjal tagħhom.

- 83 Min-naħa l-oħra, il-Kunsill lanqas biss jipprova jispjega kif l-eżistenza ta' dawn id-deċiżjonijiet tippermetti li jitqies li l-protezzjoni tad-drittijiet inkwistjoni għet iggarantita, minkejja li, kif sostna r-rikorrent b'mod partikolari fl-ittra tiegħu tas-26 ta' Jannar 2018 lill-Kunsill, din il-proċedura, li kienet ilha għaddeja minn Marzu 2014, kienet għadha fl-istadju tal-investigazzjoni preliminari u ma kinitx għadha tressqet quddiem qorti Ukraina fir-rigward tal-mertu tagħha, iżda kienet tressqet biss, l-iktar l-iktar, fir-rigward ta' kwistjonijiet proċedurali.
- 84 F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar li l-Artikolu 6(1) tal-KEDB jipprevedi li fid-determinazzjoni tad-drittijiet ċivili u tal-obbligi tagħha jew ta' xi akkuża kriminali kontra tagħha, kull persuna għandha d-dritt għal smiġħ imparzjali u pubbliku fi żmien raġonevoli minn tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'liġi. Dan id-dritt huwa marbut mal-prinċipju ta' protezzjoni ġudizzjarja effettiva, li, barra minn hekk, għe sanċit fl-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-16 ta' Lulju 2009, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland vs Il-Kummissjoni*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, punti 177 u 179).
- 85 Barra minn hekk, il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem diġà osservat li l-ksur ta' dan il-prinċipju jista' jiġi kkonstatat b'mod partikolari meta l-fażi istruttoria ta' proċedura kriminali tkun ikkaratterizzata minn ċertu numru ta' fażijiet ta' nuqqas ta' attività imputabbli lill-awtoritajiet kompetenti għal din l-istruttoria (ara, f'dan is-sens, il-Qorti EDB, 6 ta' Jannar 2004, *Rouille vs Franza*, CE:ECHR:2004:0106JUD005026899, punti 29 sa 31; 27 ta' Settembru 2007, *Reiner et vs Ir-Rumanija*, CE:ECHR:2007:0927JUD000150502, punti 57 sa 59, u 12 ta' Jannar 2012, *Borisenko vs L-Ukraina*, CE:ECHR:2012:0112JUD002572502, punti 58 sa 62).
- 86 Barra minn hekk, mill-ġurisprudenza jirriżulta li, meta persuna tkun ilha diversi snin is-suġġett ta' miżuri restrittivi, u dan minħabba l-eżistenza tal-istess proċedura kriminali mmexxija mill-UPĠ, il-Kunsill huwa obligat jeżamina fid-dettall il-kwistjoni tal-eventwali ksur tad-drittijiet fundamentali ta' din il-persuna mill-awtoritajiet Ukraini (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-30 ta' Jannar 2019, *Stavytskyi vs Il-Kunsill*, T-290/17, EU:T:2019:37, punt 132).
- 87 Għalhekk, f'dan il-każ, il-Kunsill kellu minn tal-inqas jindika r-raġunijiet għaliex, minkejja l-argument tar-rikorrent riprodott fil-punt 83 iktar 'il fuq, huwa seta' jqis li d-dritt tar-rikorrent għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva quddiem l-amministrazzjoni ġudizzjarja Ukraina, li huwa manifestament dritt fundamentali, kien għe rrispettat fir-rigward tal-kwistjoni ta' jekk il-kawża tiegħu nstemgħetx fi żmien raġonevoli.
- 88 It-tielet nett, fir-rigward tal-fatt, imsemmi mill-Kunsill, li r-rikorrent ingħata aċċess, fil-21 ta' April 2017, għall-fajl li kellu l-UPĠ fir-rigward tiegħu, għandu jiġi kkonstatat li din hija kundizzjoni neċessarja, iżda ċertament mhux suffiċjenti, sabiex jitqies li d-drittijiet tad-difiża tar-rikorrent u d-dritt tiegħu għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva kienu għew irrispettati.
- 89 Għaldaqstant ma jistax jiġi konkluż li l-elementi li l-Kunsill kellu għad-dispożizzjoni tiegħu meta adotta l-atti kkontestati ppermettewlu jivverifika li d-deċiżjoni tal-amministrazzjoni ġudizzjarja Ukraina li fuqha hija essenzjalment ibbażata ż-żamma tal-miżuri restrittivi fil-konfront tar-rikorrent kienet ittieħdet b'rispett tal-imsemmija drittijiet.
- 90 Barra minn hekk, f'dan id-dawl, għandu jiġi osservat ukoll, kif għe speċifikat fis-sentenza tad-19 ta' Dicembru 2018, *Azarov vs Il-Kunsill* (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), li l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja li minnha joħroġ li, b'mod partikolari, fil-każ li tiġi adottata deċiżjoni ta' ffriżar ta' fondi bħal dik li tikkonċerna lir-rikorrent, il-Kunsill jew il-Qorti Ġenerali ma għandhomx jivverifikaw il-fondatezza tal-investigazzjonijiet li kienet is-suġġett tagħhom fl-Ukraina l-persuna kkonċernata minn dawn il-miżuri iżda għandhom jivverifikaw biss id-deċiżjoni ta' ffriżar ta' fondi fid-dawl tad-dokument jew tad-dokumenti li fuqhom kienet ibbażata din id-deċiżjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-5 ta' Marzu 2015, *Ezz et vs Il-Kunsill*, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punt 77; tad-19 ta' Ottubru 2017, *Yanukovych vs Il-Kunsill*, C-599/16 P, mhux ippubblikata, EU:C:2017:785, punt 69, u tad-

19 ta' Ottubru 2017, Yanukovych vs Il-Kunsill, C-598/16 P, mhux ippubblikata, EU:C:2017:786, punt 72), ma tistax tiġi interpretata fis-sens li l-Kunsill ma huwiex obligat jivverifika li d-deċiżjoni tal-Istat terz li fuqha jkollu l-intenzjoni jibbaża l-adozzjoni ta' miżuri restrittivi kienet ittiehdet b'rispett tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta' Diċembru 2018, Azarov vs Il-Kunsill, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, punt 40 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 91 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, ma huwiex stabbilit li l-Kunsill, qabel l-adozzjoni tal-atti kkontestati, ivverifika r-rispett, mill-amministrazzjoni ġudizzjarja Ukraina, tad-drittijiet tad-difiża u tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva tar-rikorrent.
- 92 F'dawn iċ-ċirkustanzi, l-atti kkontestati għandhom jiġu annullati sa fejn jikkoncernaw lir-rikorrent, mingħajr ma huwa meħtieġ li jiġu eżaminati l-motivi u l-argumenti l-oħra mqajma minn dan tal-aħħar.
- 93 Fir-rigward tat-talba mressqa b'mod sussidjarju mill-Kunsill (ara t-tielet inċiż tal-punt 36 iktar 'il fuq), intiża essenzjalment sabiex jinżammu l-effetti tad-Deċiżjoni 2018/333 sal-iskadenza tat-terminu previst għall-preżentata ta' appell u, fil-każ li jiġi ppreżentat appell, sad-deċiżjoni dwar dan l-appell, huwa biżżejjed li jiġi osservat li d-Deċiżjoni 2018/333 ipproduċiet effetti biss sas-6 ta' Marzu 2019. Għaldaqstant, l-annullament tagħha permezz ta' din is-sentenza ma għandux impatt fuq il-perijodu wara din id-data, b'tali mod li ma huwiex meħtieġ li tingħata deċiżjoni dwar il-kwistjoni taż-żamma tal-effetti ta' din id-deċiżjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-6 ta' Ġunju 2018, Arbuzov vs Il-Kunsill, T-258/17, EU:T:2018:331, punt 107 u l-ġurisprudenza ċċitata).

Fuq l-ispejjeż

- 94 Skont l-Artikolu 134(1) tar-Regoli tal-Proċedura, il-parti li ttitlef il-kawża għandha tiġi kkundannata għall-ispejjeż, jekk dawn ikunu ntalbu. Peress li l-Kunsill tilef, hemm lok li jiġi kkundannat għall-ispejjeż, kif mitlub mir-rikorrent.

Għal dawn il-motivi,

IL-QORTI ĠENERALI (Is-Sitt Awla)

taqta' u tiddeċiedi:

- 1) Id-Deċiżjoni tal-Kunsill (PESK) 2018/333 tal-5 ta' Marzu 2018 li temenda d-Deċiżjoni 2014/119/PESK dwar miżuri restrittivi diretti kontra ċerti persuni, entitajiet u korpi fid-dawl tas-sitwazzjoni fl-Ukrajna u r-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill (UE) 2018/326 tal-5 ta' Marzu 2018 li jimplementa r-Regolament (UE) Nru 208/2014 dwar miżuri restrittivi diretti kontra ċerti persuni, entitajiet u korpi fid-dawl tas-sitwazzjoni fl-Ukrajna huma annullati sa fejn isem Oleksandr Viktorovych Klymenko nżamm fil-lista tal-persuni, tal-entitajiet u tal-organi li għalihom japplikaw dawn il-miżuri restrittivi.**
- 2) Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea huwa kkundannat għall-ispejjeż.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Mogħtija f'qorti bil-miftuħ fil-Lussemburgu, fil-11 ta' Lulju 2019.

Firem